

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 16 listopada 2020 r.

Pozycja 380

POSTANOWIENIE z dnia 24 września 2020 r. Sygn. akt Ts 204/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

- 1) art. 759 § 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 767^{3a} zdanie trzecie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie zwrotu „Sąd rozpoznaje skargę (...) jako sąd drugiej instancji” z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 176 ust. 1 w związku z art. 2, art. 176 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 października 2017 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Postanowieniem z 29 maja 2017 r. (sygn. akt [...]) referendarz w Sądzie Rejonowym w T. oddalił skargę złożoną przez skarżącego na zarządzenie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. z 27 marca 2017 r. Zostało ono utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Rejonowego w T. z 3 sierpnia 2017 r. (sygn. akt [...]). Zażalenie na to postanowienie zostało odrzucone jako niedopuszczalne postanowieniem Sądu Rejonowego w T. z 14 września 2017 r. (sygn. akt jw.).

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 14 listopada 2018 r. skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) jednoznaczne i dokładne określenie, czy wnosząc skargę jest Spółka z o.o., czy M.J.; 2) w przy-

padku, gdy wnoszącym skargę jest Spółka z o.o., doręczenie pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej (5 egzemplarzy); 3) w przypadku, gdy wnoszącym skargę jest Spółka z o.o., udokumentowanie prawnych podstaw istnienia skarżącego przez doręczenie odpisu KRS; 4) dokładne określenie jednostki redakcyjnej art. 750 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.), któremu skarżący stawia zarzut niezgodności z Konstytucją, ponieważ przepis ten nie posiada wskazanego w *petitum* skargi „§ 1.1”; 5) przesłanie kompletu dokumentów stanowiących załączniki do skargi, poświadczonych za zgodność z oryginałem; 6) wskazanie, jakie konstytucyjne prawa lub wolności skarżącego, wynikające z powołanych w skardze konstytucyjnej wzorców kontroli, zostały naruszone przez wydanie ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji; 7) po wykonaniu pkt 6 zarządzenia, uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanych przepisów ze wskazanymi konstytucyjnymi wolnościami lub prawami skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na ich poparcie.

Skarżący odniósł się do powyższego zarządzenia pismem procesowym z 29 listopada 2018 r. (data nadania).

Jak wskazuje skarżący – zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji – każdy ma prawo do rozpoznania sprawy przez niezawisły, bezstronny i niezależny sąd, jak również prawo do rozpoznania sprawy w dwuinstancyjnym postępowaniu (art. 176 ust. 1 Konstytucji). Jego zdaniem, zgodnie z art. 10 ust. 2 Konstytucji, „tylko sądy (w rozumieniu konstytucyjnym osoby uprawnione przez Prezydenta RP do sprawowania wymiaru sprawiedliwości) mają prawo orzekania o prawach i wolnościach a więc do «sprawowania wymiar[u] sprawiedliwości» (...)”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia licznych przesłanek, wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a doprecyzowanych w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). Weryfikacja tych przesłanek następuje na etapie wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym (art. 61 ust. 1 u.o.t.p.TK). Jeżeli skarga nie spełnia wymagań przewidzianych w ustawie, a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia (art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK).

2. W niniejszej sprawie skarżący zakwestionował konstytucyjność art. 759 § 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.), zgodnie z którym czynności zastrzeżone dla sądu mogą być wykonywane przez referendarza sądowego, z wyłączeniem sytuacji wymienionych enumeratywnie w tym paragrafie. Zakwestionowany został także art. 767^{3a} zdanie trzecie k.p.c. o treści: „Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu”.

3. Trybunał stwierdził, że skarżący nie usunął braków formalnych skargi konstytucyjnej w zakresie, w jakim został wezwany do uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanych przepisów ze wskazanymi konstytucyjnymi wolnościami lub prawami, z powołaniem argumentów lub dowodów na ich poparcie (punkt 7 zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 17 listopada 2018 r.).

Trybunał przypomina, że jedną z przesłanek dopuszczalności wniesienia skargi konstytucyjnej – przewidzianą w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK – jest uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego oraz powołanie argumentów lub dowodów na jego poparcie. Przedstawione przez skarżącego w piśmie z 29 listopada 2018 r. rozważania na temat instytucji referendarza sądowego nie pozwalają na uznanie ich za spełniające przesłanki wynikające z powyższego przepisu. Mają one – jak wskazuje Trybunał – bardzo ogólny charakter, a przedstawionych w nich zarzutów niekonstytucyjności nie odniesiono w żaden sposób do treści zakwestionowanych w skardze przepisów. Skarżący nie przedstawił ponadto argumentów lub dowodów na poparcie formułowanych przez siebie zarzutów. Trybunał zwraca także uwagę, że uzasadnienie skargi składa się głównie z cytatów pochodzących z orzecznictwa konstytucyjnego. W tym zakresie należy przypomnieć, że przywoływanie treści orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego lub Sądu Najwyższego może jedynie stanowić wzmocnienie argumentacji, ale nie może tej argumentacji zastąpić (zob. postanowienie z 19 czerwca 2018 r., sygn. Ts 158/17, OTK ZU B/2019, poz. 100).

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

4. Niezależnie od powyższej okoliczności, przesądzającej samoistnie o niedopuszczalności nadania niniejszej skardze dalszego biegu, należy stwierdzić, że skarga nie spełnia także innych przesłanek, warunkujących jej merytoryczne rozpoznanie.

4.1. Skarżący zarzucił art. 767^{3a} k.p.c., że powierza on funkcję odwoławczą temu samemu sądowi, który orzekał w sprawie po raz pierwszy.

4.2. W sprawie objętej badaną skargą funkcja odwoławcza – wbrew twierdzeniom skarżącego – nie została powierzona temu samemu sądowi, który wydał zaskarżony akt prawny. Pierwsze postanowienie wydał bowiem referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym. Natomiast po wniesieniu skargi na to orzeczenie, kolejne postanowienia wydawał Sąd Rejonowy – w składzie jednego sędziego – działający jako sąd drugiej instancji.

W orzecznictwie Trybunału podkreśla się, że referendarz sądowy wydaje orzeczenia lub zarządzenia w sądzie (jako jednostce organizacyjnej), jednak nie jako sąd (zob. postanowienie z 16 listopada 2017 r. sygn. Ts 152/16, OTK ZU B/2018, poz. 24 i przytoczone tam orzecznictwo). Referendarz „nie jest sądem”, lecz urzędnikiem sądowym upoważnionym do wykonywania oznaczonych czynności w postępowaniu sądowym, którego rozstrzygnięcia powinny podlegać kontroli sądowej (zob. postanowienie z 18 kwietnia 2018 r., sygn. SK 15/16, OTK ZU A/2018, poz. 18). Jak wskazywał Trybunał w swoim orzecznictwie, postępowanie sądowe stanowi „kontynuację” postępowania toczącego się przed urzędnikiem sądowym, jakim jest referendarz. W tym sensie sąd rozpoznaje sprawę merytorycznie i rozstrzyga o prawach, które wcześniej stały się przedmiotem rozstrzygnięcia konkretnego urzędnika (zob. wyrok z 12 maja 2011 r., sygn. P 38/08, OTK ZU nr 4/A/2011, poz. 33). Taki stan rzeczy miał miejsce w sprawie objętej badaną skargą, ponieważ postanowienie referendarza zostało poddane kontroli sądu.

4.3. Mając to na uwadze, Trybunał stwierdza oczywistą bezzasadność badanej skargi konstytucyjnej – w zakresie, w jakim jej przedmiotem uczyniono 767^{3a} k.p.c. – co zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK stanowi podstawę odmowy nadania jej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.